

Shlomo Chai Hizak - EEN MAN VOOR ALLE TIJDEN

door Daniel Gwertzman

“Alles heeft zijn uur en ieder ding onder de hemel zijn tijd” (Prediker 3:1)

Shlomo Chai Hizak (7 januari 1941-16 oktober 2018), was waarlijk een opmerkelijk man, wiens leven gewijd was aan het zegenen van anderen en het bevorderen van begrip tussen Joden en Christenen. Hij wijdde zijn leven aan wat hij beschreef als het zijn van een “Brug” tussen Joden en Christenen. Eerlijk gezegd is het niet zo makkelijk om een “Brug” te zijn, omdat de mensen dan over je heen lopen. Je krijgt te maken met misverstanden en kritiek van beide kanten, en ondertussen ga je glimlachend verder. Hij kon dit doen omdat hij vertrouwde op de Heer.

“Vertrouw op de Heer, en doe het goede; woon in het land en betracht getrouwheid”. (Psalmen 37:3)

Hij zei altijd: “tel je zegeningen dag aan dag”. Hij probeerde altijd iets positiefs te vinden in een moeilijke situatie en zocht nieuwe kansen. Hij zei dan: “Er gaan deuren dicht, maar nieuwe deuren gaan open”.

Toen hij in Japan was en de Yom Kippur oorlog uitbrak, wilde hij terug naar Israël om zich bij zijn militaire eenheid te voegen.

Hij slaagde erin, terug te vliegen met El Al, hoewel hij technisch gesproken geen stoel had geboekt. Terug in Israël kon hij nog zijn bagage aan zijn vrouw geven voordat hij naar de Sinai vertrok. In de strijd werd een man naast hem in het hoofd getroffen en gedood. Hij zei dat alles dat gebeurt een doel en betekenis heeft, en dat men zelfs in slechte ervaringen het positieve moet zien te vinden. Tijdens die oorlog hoorde Shlomo over een gebouw in Jeruzalem dat te koop stond. Hij onderhandelde over de aankoop van het AMI Centrum in een bunker! Toen hij terugkwam, moest hij gaan bouwen, want het was een klein, vervallen gebouw. Het lukte hem, er drie

verdiepingen bij op te bouwen en in 1983 verplaatste Shlomo zijn centrum naar de Hovevei Zionstraat in Jeruzalem.

Hij werkte er elke dag aan, en nam alleen vrij op de Sabbat. Zo bouwde hij zelf, met hulp van vrijwilligers, het AMI Centrum. Beroepsarbeiders werden alleen gebruikt voor loodgieterswerk en elektrische leidingen – de rest werd gedaan door hemzelf en door vrijwilligers. Alles werd geïnspecteerd door de autoriteiten en werd van uitzonderlijke kwaliteit bevonden, omdat Shlomo onder een Hogere Autoriteit viel.

Shlomo placht te zeggen dat je altijd flexibel moest zijn.

Je wist nooit wat te verwachten. Iedere dag wachtten je weer verrassingen, en elke verrassing zag hij weer als een nieuwe kans.

***“Om Sions wil zal ik niet zwijgen,
en om Jeruzalems wil zal ik niet stil zijn;
totdat haar gerechtigheid opkomt als een lichtglans,
en haar heil als een brandende fakkel.”***

(Jesaja 62:1)

Toen ik op een dag op het werk kwam, zei Shlomo tegen me dat er een gast in de wachtkamer zat; hij wilde dat ik die mee

zou nemen naar de Oude Stad. Die gast was een bisschop uit het zuiden van de Verenigde Staten en werkte mee aan archeologische opgravingen. Ik vroeg hem wat hij wilde zien, en hij zei: "een offer". Ik vertelde hem dat er sinds de verwoesting van de Tweede Tempel geen offers meer gebracht werden.

Voordat we gingen, vroeg Shlomo me wat ik de bisschop wilde laten zien, en wat hij zelf wilde zien. Ik vertelde hem over zijn verzoek om het offer te zien en hij vroeg me hoe ik het dacht op te lossen. Ik zei dat ik van plan was om de bisschop mee te nemen naar het Tempelinstituut, waar ze kopieën hebben van de vaten die in de Tempel gebruikt werden, en van de kleding van de priesters. Hij zei dat het hem een goed idee leek, maar dat ik toch vooral de bisschop mee terug naar het Centrum moest nemen

voor de lunch. De bisschop was dolgelukkig. Hij kreeg niet waar hij om vroeg maar wel wat hij nodig had.

Dat was belangrijk voor Shlomo. Ieder die het Centrum bezocht moest op de een of andere manier baat hebben bij de daar doorgebrachte tijd.

“Bidt en u zal gegeven worden: zoekt en gij zult vinden; klopt en u zal opengedaan worden.” (Mattheus 7:7)

Door hulp te geven aan allen die in nood zijn, vulde hij eenvoudig wat geschreven staat in Spreuken: *“Ik heb lief wie mij liefhebben; en wie mij vroeg zoeken zullen mij vinden.” (Spreuken 8:17)*

Shlomo stond altijd bekend als een man van “asiya” (actie), die altijd dingen voor elkaar kreeg. In de Joodse mystieke traditie, is “asiya” een geestelijke dimensie die verbonden is met onze fysieke wereld. Wat hem motiveerde was een eenvoudig en onwrikbaar geloof om goed te doen aan allen met wie hij in contact kwam, en om anderen te zegenen.

“Zoekt het goede en niet het kwade, opdat gij leeft en aldus de Here, de God der heerscharen, met u zij, gelijk gij zegt.” (Amos 5:14)

Hetzelfde idee vinden we in het boek Romeinen.

“De liefde zij ongeveinsd. Weest afkerig van het kwade, gehecht aan het goede.” (Romeinen 12:9)

Shlomo bouwde een rijke schat in deze wereld, niet in de materiële, maar in de geestelijke betekenis. Hij deelde het Woord van God met vele natiën en moedigde hen aan, Israël te zegenen.

Hij bezocht China tien keer en de mensen kwamen uit de hele wereld om het AMI Centrum te bezoeken. Want hij bracht ze werkelijk om Israël te zegenen en om gezegend te worden. Hij was verantwoordelijk voor de bouw van het B'nei Arazim Kindercentrum in Rishon LeZion, waar kwetsbare kinderen behandeld worden. Hij steunde het Centrum voor Wateronderzoek van de Ben Gurion Universiteit in Sdeh Boker, om de Bijbelse profetie te verwezenlijken dat “de woestijn zal bloeien als een roos”. Er zijn teveel dingen die ik zou kunnen opnoemen, en er is onvoldoende ruimte om al het

goede dat hij deed en alle levens die hij aanraakte te vermelden. We zeggen over hem:

“Een goede naam is beter dan goede olie en de dag des doods is beter dan de dag van iemands geboorte.” (Prediker 7:1)

Er is één voorval dat er voor mij uitspringt, dat laat zien wat voor man Shlomo was en hoe hij met anderen omging. Na de val van het Communisme bracht Shlomo meer dan 1.000 voorgangers uit Oost Europa naar Israël om aan ons Centrum te studeren. Dit was mogelijk dankzij de steun van onze vrienden in het buitenland. We moeten niet vergeten dat de mensen onder het Communisme elke dag een dosis anti-Joodse en anti-Israëlische propaganda over zich heen kregen.

Een van de voorgangers die kwamen weigerde Shlomo een hand te geven en zei: “Joden geef ik geen hand.” Dit was erg pijnlijk voor Shlomo, maar hij reageerde niet. Na de Bijbelstudie met vooraanstaande experts en na de Heilige plaatsen bezocht te hebben kwam hij terug bij Shlomo en vroeg vergeving. Je kunt nooit weten wat voor effect het bestuderen van het Woord en het rondreizen door het land heeft op mensen die komen met diepgewortelde vooroordelen. Je kunt er slechts het beste van hopen.

Die voorganger die geweigerd had, Shlomo de hand te schudden, ging terug naar zijn land en werd zeer actief bij het helpen van de Joden en het steunen van Israël. Toen er gevechten tussen Rusland en Oekraïne uitbraken, nam hij contact op met het Joods Agentschap en bood gratis onderdak aan Joden die op weg waren naar Israël. Dit was in een tijd dat Christelijke vluchtelingen uit het oorlogsgebied naar het westelijk deel van Oekraïne stroomden. Hij had makkelijk kunnen zeggen: “Ik moet eerst mijn eigen mensen helpen”. Hij had echter geleerd, de Joden ook als zijn broeders te zien. Het vertrouwen van Shlomo op de Heer, die “harten verandert” werd rijk beloond.

De schat die Shlomo nalaat is het goede dat hij deed in deze wereld en het voorbeeld dat hij anderen gaf. Dit wordt voortgezet door de medewerkers en de leiding van het AMI Centrum, die achterblijven om zijn visie tot vervulling te brengen.

“Alzo zal mijn woord, dat uit mijn mond uitgaat, ook zijn; het zal niet ledig tot Mij wederkeren, maar het zal doen wat Mij behaagt en dat volbrengen, waartoe Ik het zend.” (Jesaja 55:11)

HEEL VEEL DANK, SHLOMO

door Agatha van Ommen

LIEVE VRIENDEN VAN AMI,

Met diepe droefheid moeten we allemaal het verlies van onze geliefde Shlomo verwerken. Ik was in Jeruzalem toen hij overleed, en kon wat helpen bij de Shiva (de rouwperiode na de begrafenis); en toch lijkt het nog zo onwerkelijk. Het voelde alsof hij elk moment weer zou komen aanlopen met zijn vrolijke opmerkingen, en telefoongesprekken voeren.

We zijn dankbaar dat hij niet meer hoeft te lijden, want dat was niet makkelijk voor hem, en moeilijk om aan te zien. Hij vertrouwde elke minuut in de Heer, en behield zijn geloof in de komst van de Messias, wat een grote troost was voor allen die hem kenden.

Nu moeten wij zijn erfgoed eren en ons al het goede herinneren dat hij bereikt heeft. Hij geloofde in verzoening. Meer dan vijftig jaar heeft hij zijn visie gevolgd. Hij had zijn God lief en wijdde zijn leven aan het dienen van de Heer. Dit deed hij door zijn droom te volgen om Joden en Christenen tot elkaar te brengen. Hij leed door de grote kloof die de twee volken scheidt, die door de Schrift met elkaar verbonden zijn. Hij was als een brug: hij liet zien waar wij Christenen vandaan komen, met heel veel informatie, en hij probeerde de verschillen met het Joodse volk te overbruggen, zodat we samen de Heilige van Israël en van de hele wereld konden verheerlijken. Hij kreeg van beide kanten kritiek. Het is niet makkelijk om een brug te zijn, want de mensen 'lopen eroverheen'. Maar hij hield vol. Het was zijn wens dat iedereen die er een wilde, een gratis Bijbel zou krijgen. Hij slaagde erin om meer dan vier miljoen Bijbels uit te delen.

Hij geloofde in geven. Hij had een groot hart. Overall waar een nood was, sprong hij bij. Hij hielp gehandicapte kinderen en kinderen die risico liepen door gezinsproblemen, hij hielp de armen en behoeftigen, overlevenden van de Holocaust en zieke mensen. Hij gaf ons de doelen aan, zodat we geld gingen inzamelen voor geestelijk gehandicapte kinderen in Kana, het kindercentrum in Rishon le

Zion, de Ethiopische Joden, Pesach voor de armen, het Misgav Le-dach Ziekenhuis, enz.

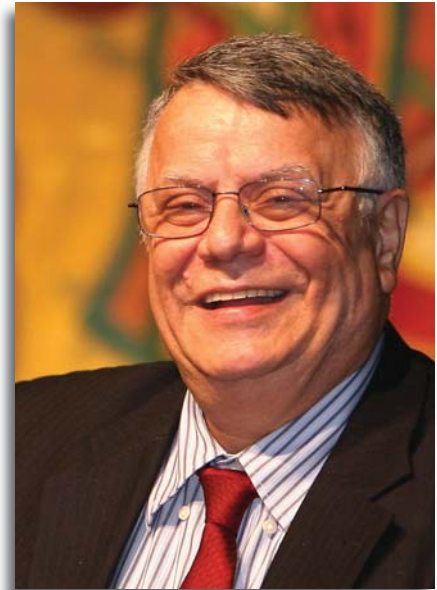
Hij geloofde in het met elkaar verbinden van mensen. Zo leerden we over onze Joodse vrienden en hun noden.

Zij begonnen ook te ontdekken dat Christenen vrienden en helpers van Israël en het Joodse volk kunnen zijn. Hij had een fenomenale Bijbelkennis en kende de theologische problemen die ons verdeeld hielden. Hij kon snel denken en was een perfecte leider. Hij kon geweldige seminars organiseren tegen de laagste prijzen. Hij hield van bijeenkomsten met veel zang en vreugde. Hij 'gaf' ons zijn Israël. Hij vertelde over zijn achtergrond, hoe Israël van jaar tot jaar opbloeide, en hoe Bijbelse profetieën voor onze ogen tot vervulling kwamen.

Zo zou ik door kunnen gaan. Elk van ons heeft zijn eigen herinneringen aan deze unieke persoon, die God ons heeft gegeven om ons te onderwijzen over Zijn uitverkoren volk. Laten we hem eren door verder te gaan met wat hij begon; ieder van ons op zijn eigen manier. We moeten doorgaan, zijn doelen te steunen via het AMI centrum, en vrede te scheppen tussen het Joodse volk en de Christenen, zoals de Heer van ons wil.

Moge hij nu in vrede rusten, bij zijn Heer! Heel veel dank Shlomo! Lehitraot (Tot ziens)!!!

Agatha van Ommen

DE KNESSET

door Meron Medzini

Verkiezingen

Op 9 april kunnen zo'n zes miljoen Israëli's hun stem uitbrengen voor de 21^e Knesset (de Israëli'sche Tweede Kamer). Tot die tijd zijn de Israëli's met niets anders bezig dan de komende verkiezingen, die bepalend zijn voor de samenstelling van de regering van de komende vier jaar. Omdat het Israëli'sche systeem volkomen anders is dan met name het Amerikaanse en de meeste Europese systemen, is het de moeite waard, te onderzoeken wat de oorsprong van dit systeem is, hoe het werkt, waarover vooral gedebatteerd wordt, en wie de belangrijkste spelers zijn die meedoen. Het volgende moet beschouwd worden als een Gids voor de Verwarde Toeschouwer.

Oorsprong kiessysteem

Het systeem vindt zijn oorsprong in de Joodse traditie – wat betekent dat elke partij, opvatting of ideologie de kans heeft in de Knesset te komen. Dit is waarschijnlijk het meest democratische systeem: iedere partij heeft een kans als ze 3,5% van de stemmen haalt. Dit is de kiesdrempel; als je niet tenminste 4 zetels haalt lig je eruit en gaan de stemmen op jouw partij verloren. Het idee was, om alle Joden te betrekken bij hun eigen zelfbestuur. Dit is terug te voeren op de Middeleeuwen: in de Europese Shtetl en de Noordafrikaanse Mellah wilden de Joden dat een ieder zou deelnemen aan de keuze van hun autonome bestuursorganen.

Geen absolute meerderheid

Dit wordt gecombineerd met het Midden-Europese systeem, waarbij men stemt op partijen in plaats van personen, zoals in Groot-Brittannië of de Verenigde Staten. In de huidige Knesset zitten tien partijen. Naar verwachting strijden bij de komende verkiezingen 14-16 partijen om de 120 zetels. Vanuit democratisch oogpunt ideaal, maar om een regering te vormen een nachtmerrie. Sinds de stichting van Israël heeft geen enkele partij ooit de absolute meerderheid gehaald (d.w.z. 61 zetels). Daarom zijn alle Israëli'sche regeringen coalities. Wanneer je dus op

een bepaalde partij stemt, weet je nooit de uiteindelijke samenstelling van de coalitie.

Evenredige vertegenwoordiging

Het Israëli'sche systeem is gebaseerd op de volgende principes: het land is één groot kiesdistrict, waarin partijen verkiesbaar zijn. De verkiezingen zijn nationaal, er is evenredige vertegenwoordiging (de omvang van de partijfractie wordt bepaald door het aantal stemmen), de stemming is geheim en direct (d.w.z. er is geen kiescollege zoals in de Verenigde Staten). Zodra de stemmen geteld zijn krijgt elke partij zetels in de Knesset, overeenkomstig het verkiezingsresultaat. Eén zetel is waarschijnlijk rond de 50.000 stemmen waard.

Wie stelt de kandidatenlijst samen?

Elke partij heeft haar eigen systeem hiervoor. Op de lijst staan tussen de 10 en 120 namen. Sommige partijen houden voorverkiezingen, andere kiezen voor een door de partijleiding samengestelde lijst, weer andere lijsten worden door externe organisaties samengesteld, zoals de Raad van Torahgeleerden bij de ultra-orthodoxe partijen, of het gebeurt in rokerige achterkamertjes door de partijcoryfeeën. De laatste tijd worden meestal open voorverkiezingen gehouden.

Niet racisich of vrouwonvriendelijk

De verkiezingen staan onder toezicht van een Centrale Verkiezingscommissie, waarin alle partijen vertegenwoordigd zijn, onder voorzitterschap van een rechter van het Hooggerechtshof. Dit orgaan bepaalt of de partij-ideologie geen racistische of vrouwvijandige denkbeelden bevat, en vooral of er niet opgeroepen wordt tot de vernietiging van Israël of van het democratische systeem. In de laatste decennia zijn er twee van dergelijke partijen uitgesloten van deelneming aan de verkiezingen. De staat draagt ook bij in de kosten. Elke partij krijgt een bepaald bedrag toegewezen op basis van haar grootte in de laatste Knesset. Als een nieuwe partij wint, ontvangt deze een vergoeding van de staat. Toch zijn de kosten voor mensen die meedoen aan de voorverkiezingen torenhoog, en ze hebben recht

op een beperkt aantal campagnebijdragen van personen en bedrijven.

Likoed

Het gaat bij deze verkiezingen eigenlijk om vier blokken. Het grootste is de Likoed, onder leiding van Benjamin Netanyahu, die premier was van 1996 tot 1999 en van 2009 tot nu. Dit jaar passeert hij Ben-Gurion als langstzittende premier. Hij leidt een blok dat steeds meer kapitalistisch en rechts-nationalistisch wordt en tegen de stichting van een afzonderlijke Palestijnse staat is, en onlangs een aantal wetten heeft gesteund die de rechten van minderheden en de macht van de rechtbanken kunnen beperken.

Joods Huis

Verder op rechts zit een partij genaamd het Joodse Huis (Habait Hayehudi), die gesteund wordt door kolonisten op de West Bank en die in feite oproept tot het annexeren van de West Bank. Sommige leden reopen zelfs op tot de herbouw van de Derde Tempel op de Tempelberg in Jeruzalem.

Nieuw Rechts

Een andere nationalistische rechtse partij is Nieuw Rechts, met twee jonge politici aan het hoofd: Minister van Onderwijs Naftali Bennet en Minister van Justitie Ayelet Shaked. Zij zouden graag de macht van enkele van de poortwachters van de Israëlische democratie inperken. Daartoe behoren de rechterlijke macht, de Voorzitter van de Rekenkamer, de politie en de Algemene Veiligheidsdienst. In de peilingen staat Likoed op minstens 30 zetels. Veel zal afhangen van het resultaat van de onderzoeken die Netanyahu de afgelopen twee jaar achtervolgen.

Er is Toekomst

Er is ook een blok in het midden, in de vorm van Yesh Atid (Er is een Toekomst), onder leiding van Yair Lapid, een populaire journalist en tv-persoonlijkheid. Zij staan dicht bij de gematigde Republikeinen in de V.S. of de gematigde middenpartijen in West Europa.

Religieus blok

En er is altijd een religieus blok geweest, dat zijn kracht in de bevolking weerspiegelt. Zij willen graag dat Israël geregeerd wordt overeenkomstig de Joodse wet, de Halacha. Zij staan op 10-12 zetels. Het Arabische blok bestaat uit drie partijen (op dit moment hebben zij 12 zetels). De verwachting is dat ze even groot blijven.

Links

Links is verdeeld tussen Meretz, een radicale socialistische partij, die 7 zetels denkt te halen, en wat nog over is van de Arbeiderspartij, die Israël regeerde van 1935 tot 1977 – de partij van Ben-Gurion, Golda Meir, Moshe Sharett, en wat minder lang geleden Yitzhak Rabin. Door interne ruzies staat deze partij op 8-12 zetels, de helft van de 24 die ze nu heeft.

Israëls Kracht

Er is ook een aantal onbekende, nieuwe partijen, waaronder Hossen Israël (Israëls Kracht), geleid door voormalig Stafchef van de IDF, Benny Ganz. Niemand kent hun programma, toch verwacht men dat ze 10-12 zetels halen. Ze leggen waarschijnlijk de nadruk op binnenlandse kwesties: de slechte gezondheidszorg, het falende onderwijsstelsel, welzijnzorg, files, slechte spoorwegen en postdiensten, en de problemen door de stijgende kosten van levensonderhoud.

Juridische problemen Netanyahu

We kunnen er wel van uitgaan dat de verkiezingen zullen draaien om de juridische problemen van de premier. De Openbare Aanklager zal naar verwachting uiterlijk 20 februari een uitspraak doen of hij Netanyahu in staat van beschuldiging stelt, en op welke punten. Daardoor zal het in de campagne waarschijnlijk minder gaan over buitenlandse politieke onderwerpen, zoals de dreiging van Iran, Hezbollah, Hamas en ISIS in Syrië.

Meron Medzini

Hebreeuwse Universiteit van Jeruzalem

DREIGING VAN ALLE KANTEN

door Meron Medzini

Terwijl de Israëli's hun aandacht steeds meer richten op de verkiezingen van 9 april voor de Knesset, concentreren de militaire leiders zich op drie gebieden waar een groeiende dreiging voor Israël van uitgaat:

- het noordelijke front: Iran, Syrië en Libanon
- het zuidelijke front: Hamas in Gaza
- het centrale front, waar Hamas steeds actiever wordt tegen Israël en de Palestijnse Autoriteit

Het is de moeite waard, nader in te gaan op deze dreigingen, want zij zullen Israël nog vele maanden bezighouden.

De laatste jaren wordt Iran vaker beschouwd als de belangrijkste bedreiging voor de veiligheid van Israël. Dit komt vooral tot uiting in de groeiende Iraanse militaire aanwezigheid bij Israëls grens met Syrië, op de Golanhoogten. Een ander gevolg van de Iraanse politiek is de constante stroom moderne wapens, voornamelijk raketten, van Iran naar het leger van Hezbollah in Libanon. Naar schatting 100.000 raketten staan nu gericht op Israël. Tot vorige maand gaf Israël niet toe dat het deze wapenleveranties aanviel in Syrië, voordat ze hun doel in Libanon bereiken. Israël houdt ook heel zorgvuldig de Iraanse nucleaire activiteiten in de gaten, die hervat werden nadat de regering Trump zich terugtrok uit de nucleaire overeenkomst met Iran, die in 2015 door de regering Obama werd getekend.

Begin januari vond in Syrië een directe confrontatie plaats tussen Israël en Iran, toen Israëlische straaljagers een wapenopslagplaats bij het vliegveld van Damascus bombardeerden. Er waren enkele Iraanse slachtoffers, en dit leidde tot een voorzichtig protest van de Russische Federatie, die op dit moment grote belangen heeft in Syrië. Israëlische aanvallen in Syrië zijn uit militair oogpunt niet zo ingewikkeld, maar een aanval in Syrië op doelen van Iran, dat voorzien is van kernwapens, is veel ingewikkelder en gevaarlijker. Daardoor was Israël genoodzaakt zijn nieuwe rode lijnen bekend te maken – hoeveel het kon tolereren zonder de noodzaak van een grote militaire actie in Syrië om het gevaar te verminderen.

Een ander probleem dat Israël heeft aan zijn noordgrens is het grote aantal landen en groepen met grote belangen in Syrië: Iran, Rusland, Turkije, Israël, de Koerden, het regime van Assad, ISIS, en een aantal anti-Assadgroepen. En dit alles terwijl de Verenigde Staten begonnen zijn met het terugtrekken van hun troepen uit Syrië.

Deze nieuwe situatie wordt door het Israëlische leger de “Oorlog tussen de Oorlogen” genoemd. Tot nu toe was de IDF in staat, de Iraanse aanwezigheid in Syrië te beperken en de hoeveelheid moderne wapens op weg van Iran naar Libanon te verminderen. De sleutelvraag is echter hoe lang Israël kan blijven toekijken zonder in te grijpen, niet in Syrië maar in Libanon. Het is geen toeval dat Israël zes tunnels heeft blootgelegd en vernietigd die Hezbollah onder de grens door had gegraven. Ze zeiden dat ze waren bestemd voor een invasie in Galilea. De belangrijkste vraag is hier hoe Israël deze dreiging effectief tegemoet kan treden, terwijl het mogelijke aantal slachtoffers in een open conflict tot een minimum beperkt blijft.

En dan het zuidelijke front; het lijkt erop dat Hamas op dit moment geen belang heeft bij een escalatie van het conflict tot een complete oorlog. Het is echter wel bereid, Israëls afschrikkingsmacht uit te dagen. Vorig jaar was dit iedere vrijdag te zien aan de grote demonstraties bij de grens tussen Gaza en Israël, en het regelmatig afvuren van raketten en mortieren op Israëlische nederzettingen bij die grens. Hierbij komen de humanitaire problemen die Gaza teisteren – de enorme bevolking op een klein gebied, grote werkloosheid, gebrek aan water en elektriciteit; al deze zaken kunnen leiden tot een explosie, waarbij Israël misschien zou moeten overwegen, Gaza opnieuw te bezetten, met alle gevolgen van dien.

Aan het centrale front zijn er steeds meer tekenen dat de periode Abu Mazen op zijn eind loopt. Er is een machtsstrijd aan de gang om de opvolging. De breuk tussen de Palestijnse Autoriteit en Hamas in Gaza is nu bijna onherstelbaar, en Hamas probeert uit alle macht, Israël op de West Bank uit te dagen. Dit betekent nu ook aanvallen op Israëlische kolonisten aldaar. Abu Mazen heeft tevens aangekondigd, dat hij op het punt staat, alle banden met de Verenigde Staten door te snijden, wat de economische problemen op de West Bank nog verergert.

Dit alles betekent grotere waakzaamheid, grotere coördinatie met andere landen, zoals de Russische Federatie, de VS, en met Egypte, en ook het verstevigen van de contacten met anti-Iraanse Arabische landen, zoals Saoedi Arabië en de Golfstaten. Dit wordt in stilte gedaan, en blijkbaar met succes. De nieuwe Israëlische regering krijgt dit voorjaar veel op haar bordje.

